

[Ole Bjørn Kraft.]

De seks landes hastigt fremadskridende planer satte gang i en anden mulig form for et europæisk økonomisk fællesskab, nemlig etableringen af et frihandelsområde. Som det høje ting ved, er der den forskel mellem en toldunion og et frihandelsområde, at medens toldgrænserne falder inden for begge områder, har hvert enkelt land inden for et frihandelsområde ret til at have sine egne toldsatser over for tredjeland. I OEEC har et arbejdsudvalg foretaget en undersøgelse af mulighederne for at sammensmelte de seks landes union og de øvrige OEEC-lande til et vesteuropæisk frihandelsområde. Dette udvalg er så vidt mig bekendt kommet til det resultat, at de særlige problemer, der knytter sig til frihandelsområdet, vil kunne løses. Der foreligger vistnok endnu ikke nogen bestemt forklaring på, hvorledes det skal ske, hvorledes afviklingen af toldsatserne og restriktionerne mellem de i frihandelsområdet deltagende lande skal finde sted, men man understreger, at det er af afgørende betydning, at løsningen af disse problemer bliver nogenlunde sammenfaldende for frihandelsområdet og for de seks lande. Det er jo også, hvad økonomi- og arbejdsministeren har forklaret i en rapport, han har haft lejlighed til at give forskellige udvalg.

Her er naturligvis et spørgsmål, som vi, hvis vi tilslutter os frihandelsområdet, må følge med den allerstørste opmærksomhed. Vore toldsatser er jo betydelig lavere end de fleste andre landes, og vi vil meget let kunne få en dårlig startposition, hvis vi skal afvikle vore kvantitative importrestriktioner, inden de andre deltagerlande har bragt deres toldsatser ned i nærheden af vore nuværende eller reviderede satser. Jeg vil derfor gerne høre en udtalelse fra regeringen om dette spørgsmål og om, hvorledes regeringen stiller sig til i OEEC at vedtage en standstill-aftale, som kan blive af megen betydning for vore muligheder under den udvikling, der har fundet sted for at tilpasse de enkelte lande til frihandelsområdet.

Det er jo Englands ændrede holdning, der har sat gang i dette arbejde for at knytte et frihandelsområde til toldunionen med en fremadskridende sammensmeltning af områderne. England er ved at vende sit blik mod Europa, samtidig med at det trækker

sig tilbage fra sine positioner ude i verden. Men England fastholder stadig sit hensyn til Commonwealth og præferencepolitikken, og derfor har England indtil nu — og det ser ud til, at det vil fortsætte — stillet sig på det standpunkt, at landbrugsvarer i videste forstand, d. v. s. som det engang populært er blevet udtrykt: mad til mennesker og dyr, altså f. eks. også foderstoffer og fiskeriprodukter, skal holdes uden for frihandelsområdet, således at dette ikke bliver et helt frihandelsområde, men kun et delvist.

I det kommende ministermøde i OEEC vil vi formentlig blive stillet over for at skulle tage en principiel stilling, og England har i det mindste tilkendegivet, at man vil virke for, at OEECs ministerråd vedtager at holde landbrugsvarer udenfor. Jeg går ud fra som en given ting — og ønsker gerne, at økonomi- og arbejdsministeren udtaler sig herom — at Danmark vil afvise en sådan handling fra OEECs side og søge støtte til, at det ikke bliver resultatet.

Danmark er nu således stillet over for at skulle træffe en beslutning om, hvilken politik vi vil følge, og jeg må vist desværre tilføje: hvilken politik det er muligt for os at følge efter de beslutninger, andre lande allerede har truffet. Jeg spørger da de højtærede ministre, der skal svare på denne forespørgsel — for det er dem, der sidder inde med viden om disse ting —: har vi stadig adgang til at slutte os til de seks lande, eller er døren lukket i? Og hvis den er lukket i, kan det så tænkes, at den bliver åbnet igen? Er der kun frihandelsområdet tilbage, og hvilke chancer mener regeringen vi har over for Englands hårdnakkede modstand mod landbrugsvarerne? Jeg håber, at ministrenes redegørelser og debatten vil bringe klarhed herover.

Det kan vist ganske umiddelbart fastslås, at det ikke er muligt at stå udenfor. Vi må for at beskytte vore vitale interesser være med i den europæiske nyordning, som er undervejs. Men hvilken?

Skal vi tilslutte os de seks, hvis det er muligt, hvad der til trods for de dybt indgribende ændringer og skabelsen af en virkelig økonomisk union, hvilket naturligvis vil medføre store vanskeligheder for os — det skal umiddelbart indrømmes — vil byde os den store fordel, at landbruget omfattes af toldunionen? Eller skal vi